

פרעון בתוך זמנו בפדיון הבן ושכירות 14

1. **בבא בתרא ה. "אביי ורבא" עד ה: "תנן בחזקת"**
אביי ורבא דאמרי תרויהו: עביד איניש דפרע בגו זימניה, זימנין דמתרמו ליה זוזי, אמר: איזיל איפרעיה כי היכי דלא ליטרדן
2. **בבא מציעא קב: "בעו מיניה מרבי ינאי" עד "אמר להו ר' יוחנן"**
בעו מיניה מרבי ינאי: שוכר אמר נתתי, ומשכיר אמר לא נטלתי, על מי להביא ראיה? - אימת? אי בתוך זמנו - תנינא, אי לאחר זמנו - תנינא. דתנן: מת האב בתוך שלשים יום - בחזקת שלא נפדה עד שיביא ראיה שנפדה, לאחר שלשים יום - בחזקת שנפדה עד שיאמרו לו שלא נפדה. - לא צריכא, ביומא דמשלם זמניה. מי עביד איניש דפרע ביומא דמשלם זמניה, או לא
3. **תוס' בבא בתרא ה: ד"ה כי**
כי היכי דלא ליטרדן - אע"ג דבפ' יש בכור (בכורות דף מט. ושם) תנן בכור בתוך שלשים יום בחזקת שלא נפדה ואומר ר"י דהתם לא שייך האי טעמא דלא ליטרדן דהוי ממון שאין לו תובעין מיהו קשיא לרבי מפרק השואל (ב"מ דף קב: ושם) דאמר בעו מיניה מרבי ינאי שוכר אמר נתתי ומשכיר אומר לא נטלתי על מי להביא ראיה אימת אי בתוך זמנו תנינא מת בתוך שלשים יום בחזקת שלא נפדה והשתא היכי מדמי לה לבכור דהתם לא שייך למימר לא ליטרדן ולכך צריך לומר דבכור נמי איכא טירדא דמצוה שצריך מיד ליתן דזריזין מקדימין ומפרש ר"י טעם אחר דהכא כיון דחייב לו ואיתרמי ליה זוזי פורע לו תוך הזמן דלא ליטרדן אבל גבי בכור דאכתי לא איחייב כלל עד לאחר ל' יום ושמא ימות בתוך ל' ויפטר וכן שוכר שמא יפול ביתו של משכיר ויצטרך שוכר לצאת דלא עדיף מיניה ומיהו קשיא הא דפריך לר"ל מכותל חצר שנפל ודייק מיניה דעביד איניש דפרע בגו זימניה לאביי ורבא נמי תיקשי דמודו התם דלא עביד דפרע דשמא לא יבנה זה את הכותל ומיהו בכמה מקומות יכול לומר וליטעמך ולא קאמר
4. **תוס' בבא מציעא קב: ד"ה בחזקת**
בחזקת שלא נפדה - וא"ת לאביי דאמר בפרק השותפים (ב"ב דף ה. ושם ד"ה ובא) עביד איניש דפרע בגו זמניה אמאי הוי בחזקת שלא נפדה וי"ל דהתם הוי טעמא כי היכי דלא לטרדן והא לא שייך בפדיון הבן שיכול ליתן לאיזה כהן שירצה אבל קשה דא"כ היכי מייתי הכא מיניה ראיה לשוכר דשייך טעמא דלא לטרדן אלא יש לומר דלהכי הוי בחזקת שלא נפדה לפי שירא שימות הבן או יתעכלו המעות תוך שלשים דאין בנו פדוי כדאמר רבא בפרק יש בכור (בכורות דף מט. ושם) ושוכר נמי ירא להקדים השכר פן יפול הבית או יפול ביתו של משכיר עצמו ויוציאו דאמר ליה לא עדיפת מנאי כדאמרינן לעיל (דף קא:).
5. **רמב"ם הל' ביכורים יא: כ וספ משנה מתחילת דבריו עד "ורבינו בפרוש המשנה"**
מי שלא בכרה אשתו (קלא) וילדה זכר ונקבה ואין ידוע אי זה מהן יצא ראשון (קלב) אין כאן לכהן (קלג) כלום, ילדה שני זכרים אע"פ שאין ידוע אי זה מהן הבכור (קלד) נותן ה' סלעים לכהן, מת אחד מהן (קלה) בתוך ל' יום (קלו) פטור שהמוציא מחבירו עליו הראיה, * מת האב (קלז) בין בתוך שלשים יום (קלח) בין אחר שלשים יום, בין שלא חלקו האחים בין שחלקו, (קלט) ינתן מן הנכסים ה' סלעים לכהן (קמ) שכבר (קמא) נתחייבו (קמב) הנכסים
כסף משנה
מת האב בין בתוך ל' בין אחר ל' יום וכו'. הטור כתב על זה ואינו נראה כן בגמרא אלא אם מת האב תוך ל' יום אפילו לא חלקו פטורים ואם מת לאחר ל' יום אפילו חלקו חייבים עכ"ל
6. **בבא קמא יא: "בכור שנטרף" עד "ואמר עולא א"ר אלעזר בהמה גסה" ורשי ד"ה אין פודין אותו**
ואמר עולא אמר רבי אלעזר: בכור שנטרף בתוך ל' יום - אין פודין אותו. וכן תני רמי בר חמא, מתוך שנאמר: אפדה תפדה, יכול אפי' נטרף בתוך ל' יום? ת"ל: אך - חלק
רש"י
אין פודין אותו - אין צריך לפדותו ואם מת מעצמו לא איצטרך לן למימר דהא כתיב (במדבר יח) ופדויו מבן חדש תפדה אבל השתא איצטרך לאשמועי' דלא אמרינן אי לא איקטיל הוה חי ולא נפל הוה וליפרקיה

7. **בכורות מט. "איתמר הפודה את בנו" עד מט: "ואע"ג דקיימא לן"**
איתמר, הפודה את בנו בתוך שלשים יום, רב אמר: בנו פדוי, ושמאל אמר: אין בנו פדוי. דכולי עלמא: מעכשיו - אין בנו פדוי, לאחר שלשים יום ואיתנהו למעות - ודאי בנו פדוי, כי פליגי - לאחר שלשים יום ונתעכלו המעות; רב אמר: בנו פדוי - מידי דהוה אקידושי אשה, התם לאו אע"ג דנתעכלו המעות - הוה קידושי הכא נמי לא שנא. ושמאל אמר לך: התם - בידו לקדשה מעכשיו, הכא - אין בידו לפדותו מעכשיו

8. **תוס' בבא קמא יא: ד"ה בכור מתחילת התוס' עד "ואע"ג דמהאי קרא"**
בכור שנטרף בתוך ל' יום - פ"ה שנהרג ובמת מעצמו לא איצטריך קרא לאשמועין דאין פודין דהא כתיב ופדויו מבן חדש תפדה אבל נהרג איצטריך לאשמועין דלא אמרי' אי לאו דאקטיל הוה חי ולא נפל הוה ולפרקיה משמע קצת דאם קים לן בגויה דכלו לו חדשיו וחי היה חייב לפדותו וקשה דבפרק יש בכור (בכורות דף מט.) אמר גבי פודה בנו תוך ל' יום ונתאכלו המעות לאחר זמן אין בנו פדוי ואמאי והא אגלאי מילתא למפרע דלא נפל הוא אלא ודאי גזירת הכתוב היא מופדויו מבן חדש תפדה דאפי' קים לן שכלו חדשיו צריך ל' יום

9. **רשב"א בבא בתרא ה. ד"ה עביד**
עביד אינש דפרע גו זמניה מימר אמר כי מטי זמניה לא ליתי ליטרדן, ואע"ג דתנן בבכורות מת בתוך ל' יום בחזקת שלא נפדה התם שאני לפי שאין לו תובעין ולפיכך אינו חושש לפרוע תוך זמנו דהא ליכא מאן דמטריד ליה, ומיהו איכא למידק דבשלהי פ' השואל איבעיא להו שוכר אומר נתתי ומשכיר אומר לא נטלתי על מי להביא ראה ואמרי' אימת אילימא בתוך זמנו תנינא אי לאחר זמנו תנינא דתנן מת האב בתוך ל' יום בחזקת שלא נפדה אלמא אפי' בשכירות דאיכא טעמא דלא ליתי ליטרדן אמרי' דתוך זמנו בחזקת שלא נתן והכין אית להו לר' יוחנן ור' ינאי ומסתמא לא פליגי אביי ורבא עלייהו, וי"ל דשאני התם דכיון דאכתי לא מחייב ליה לא מקדים ופרע מאי דלא מחייב ליה אבל הכא חיובי מחייב אלא דאכתי לא מטא זמניה

10. **תוס' בבא מציעא סה. ד"ה שכירות מתחילת התוס' עד "ואפילו למ"ד אינה"**
שכירות אינה משתלמת אלא בסוף - אפילו למ"ד בהגוזל קמא (ב"ק ד' צט. ושם ד"ה ואב"א) ובהאיש מקדש (קדושין ד' מח. ושם ד"ה דכ"ע) דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף מודה דאינה משתלמת אלא לבסוף כדיליף הכא מקרא

11. **בבא מציעא קא: "פשיטא נפל ליה ביתא" עד "זבניה או אורתיה" ורשי ד"ה לא עדיפת מינאי**
פשיטא, נפל ליה ביתא - אמר ליה: לא עדיפת מינאי
רש"י
לא עדיפת מינאי - הואיל והגיע זמנו מוצאו, ואמר לו: הלא אינך בא עלי אלא מחמת שלא הודעתוך, ואתה אינך מוצא בית לשכור, אף אני לא היה לי להודיעך, שלא ידעתי שיפול ביתי, ואני איני מוצא בית לשכור, ולא טוב שתדור אתה בפנים ואני בחוץ